

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний авіаційний університет
Освітня програма	47155 Психологія екстремальних і кризових ситуацій
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	053 Психологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Національний авіаційний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	47155
Назва ОП	Психологія екстремальних і кризових ситуацій
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Шукалова Ольга Сергіївна, Данілова Дар`я Едуардівна, Паламарчук Ольга Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	04.10.2021 р. – 06.10.2021 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП [https://nau.edu.ua/download/%D0%9E%D0%9F%D0%9F/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC/2021-2022/053%20%D0%9E%D0%9F%20\(ID%2047155\)%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf](https://nau.edu.ua/download/%D0%9E%D0%9F%D0%9F/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96%D1%85%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC/2021-2022/053%20%D0%9E%D0%9F%20(ID%2047155)%20%D0%B2%D1%96%D0%B4%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D1%81%D0%B0%D0%BC%D0%BE%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf)

Програма візиту експертної групи https://ino.nau.edu.ua/files/accreditation/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0_%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83_%D0%9D%D0%90%D0%A3_053_%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D0%9F%D0%95%D0%9A%D0%A1.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

За результатами роботи ЕГ під час дистанційного онлайн-візиту та вивчення нормативно-правових документів і матеріалів сайту, встановлено, що ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» НАУ за другим рівнем вищої освіти, відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти та чинному законодавству. ОПП другий рік успішно функціонує в Університеті й відповідно до мети, спрямована на формування у здобувачів компетентностей психолога, спроможного на основі застосування фахових методів та інструментів розв'язувати широкий спектр професійних завдань і практичних проблем психологічного супроводу діяльності у галузях, пов'язаних з підвищеними навантаженнями на людину, техногенними ризиками, а також експлуатацією складної та потенційно небезпечної техніки, з охопленням аспектів оптимізації операторської діяльності, управлінських практик у ризиконебезпечних виробничих підрозділах, психопрофілактичної, консультативної, психодіагностичної та психокорекційної роботи. ОПП має прикладну орієнтацію. Змістовний фокус ОПП полягає у формуванні сучасного фахівця, спроможного вирішувати професійні завдання, пов'язані з науковою та практичною проблематикою психології екстремальних і кризових ситуацій в ризиконебезпечних професіях та галузях з особливими умовами діяльності. Структура і зміст ОПП є логічними й послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту». ОПП є актуальною і враховує вимоги сучасного ринку праці. Інформація, яку викладено у відомостях про самооцінювання, є прозорою, публічною та висвітлена на вебресурсах Університету. Навчання та викладання за ОПП ґрунтується на студентоцентрованому підході. У ЗВО наявний необхідний для реалізації ОПП рівень матеріально-технічної бази, кадрового та навчально-методичного забезпечення. Гарант ОПП системно працює над підвищенням якості освітнього процесу. У ЕГ склалися позитивні враження щодо якості підготовки майбутніх фахівців, здатних працювати на підприємствах і в установах критичної або техногенно-небезпечної інфраструктури, де мають місце підвищені професійні ризики та психологічні навантаження. ЕГ констатує високий рівень фахової компетентності гаранта ОПП та адміністративного персоналу Університету. Варто наголосити на систематичному доопрацюванні якості ОПП. Незважаючи на те, що підготовку психологів за ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» було розпочато в Національному університеті у 2020-2021 навчальному році, на сьогодні наявна удосконалена, погоджена зі стейкхолдерами й затверджена програма 2021 року та розміщений на сайті проект ОПП. В удосконаленій програмі здійснено перегляд ФК, додано ПРН, доопрацьовано назви ОК, додано нові ОК, введено Науково-дослідну практику у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій, запропоновано нову структурно-логічну схему й матрицю відповідності програмних компетентностей компонентам освітньо-професійної програми.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОПП відповідає місії та стратегічній меті розвитку НАУ. Цілі та програмні результати навчання даної ОПП визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого, регіонального контексту та дозволяють випускникові бути конкурентоспроможним на ринку праці. ОПП не має аналогів в Україні. Дана ОПП здатна забезпечити підготовку фахівців, спроможних успішно працювати з персоналом різних категорій на важливих ділянках психологічного забезпечення, психологічного супроводу, психологічної підтримки, надання психологічної допомоги та проведення психологічної експертизи в організаціях та на підприємствах, де мають місце високі психологічні навантаження на людину, несприятливі умови праці, підвищена відповідальність, професійні ризики та потенційні небезпеки, а також особлива складність професійних завдань, пов'язаних з функціонуванням соціотехнічних систем. Варто відзначити прикладну орієнтацію ОПП. Участь роботодавців і здобувачів у розробленні та вдосконаленні ОПП забезпечує орієнтованість на реальні потреби ринку праці. Забезпечується своєчасне оновлення змісту ОК, методів викладання і навчання. В НАУ існує чітка система моніторингу, перегляду та внесення змін до освітньо-професійної програми. ЗВО розроблено та оновлено низку внутрішніх нормативних документів, які визначають стратегію та політику університету; прописано чіткі й зрозумілі правила та процедури, що регулюють права й обов'язки учасників освітнього процесу. Високої оцінки заслуговує наявність партнерської співпраці з вітчизняними установами, завдяки яким професорсько-викладацький склад та здобувачі мають можливість підвищувати професійний розвиток та викладацьку майстерність. Позитивною практикою є можливість відпрацювання практичних навичок за допомогою імітаційних тренажерів.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Виявлені у процесі акредитаційної експертизи недоліки не є суттєвими і мають рекомендаційний характер для удосконалення якості ОПП. Рекомендовано: 1. Запровадити системне висвітлення на сайті НАУ результатів моніторингу якості освіти. 2. Запровадити практику спільного обговорення якості ОПП представниками

студентського самоврядування, НПП, здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами. 3. Переглянути ОПП на предмет забезпечення ПРН відповідними освітніми компонентами. 5. Стимулювати участь здобувачів ОПП у різних формах академічної мобільності. 6. Оновити рекомендовану літературу в силабусах. 7. Запровадити системну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності. 8. Закцентувати увагу на збільшенні кількості штатних НПП, які викладають на ОПП. 9. Підвищити обізнаність здобувачів щодо можливості соціально-психологічної підтримки та алгоритмів дій у процесі виникнення різного роду проблемних й конфліктних ситуацій.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОПП має чітко сформульовані цілі, які полягають у підготовці психологів, спроможних розв'язувати професійні завдання у галузях, пов'язаних з підвищеними навантаженнями на людину, техногенними ризиками, а також експлуатацією потенційно небезпечної техніки. Основний фокус ОПП чітко відображає її унікальність та суспільну необхідність, пов'язану з отриманням спеціальної освіти в галузі психології у прив'язці до наукової та практичної проблематики психології екстремальних і кризових ситуацій в ризиконебезпечних професіях та галузях з особливими умовами діяльності. Особливістю даної ОПП є: актуальність, відповідність сучасним запитам суспільства щодо професійних можливостей психолога; побудова навчального процесу з урахуванням можливостей міждисциплінарного навчально-наукового простору та авіаційного досвіду управління людським фактором. Унікальність ОПП полягає в адаптації новітніх та спеціальних практик, технологій, моделей роботи з людським фактором, які напрацьовані в авіації, до використання у широкому спектрі інших галузей та сфер діяльності з особливими умовами. Цілі ОПП сформульовані у відповідності з Стратегією розвитку НАУ до 2030 р. (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Strategija_NAU_2019.pdf), а також Доктриною розвитку НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/universitet/doktryna-rozvytku.html>). Цілі ОПП узгоджені з місією НАУ щодо посилення внеску у розвиток суспільства через генерацію нових знань та інноваційних ідей на основі інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень і практики та надання високоякісних освітніх і науково-дослідних послуг при підготовці фахівців авіаційно-космічної галузі. Доктрина НАУ однією зі стратегічних цілей визначає «забезпечення інноваційного прориву в сфері підготовки елітних фахівців різних освітніх ступенів, розроблення та комерціалізації технологій з пріоритетних наукових напрямків», що також цілком узгоджується з цілями ОПП. Стратегією розвитку НАУ стратегічними цілями освітнього процесу до 2030 р. визначено «забезпечення якісної вищої освіти кожного здобувача задля їхньої конкурентоспроможності на глобальному ринку праці у авіаційно-космічній галузі, інших галузях, що дозволить їм зробити позитивний внесок у розвиток суспільства». Спорідненість ОПП з авіаційною проблематикою та напрацюваннями у світовій авіатранспортній галузі відповідає цьому положенню Стратегії. Попередній та поточний аналіз ринку надання освітніх й інших професійних послуг в Україні, онлайн інтерв'ювання гаранта, керівництва та менеджмента НАУ, залучених до фокус-груп стейкхолдерів, підтверджують високий соціальний попит на фахівців із окресленими в ОПП компетентностями та ПРН. Однією із стратегічних цілей Доктрини розвитку НАУ є забезпечення інноваційного прориву в сфері підготовки елітних фахівців різних освітніх ступенів, виконання перспективних наукових досліджень, розроблення та комерціалізації технологій з пріоритетних наукових напрямків, що тісно корелює з цілями та змістом оновленої ОПП.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Відповідно до Візії НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/doktryna-rozvytku.html>) щодо генерації нових знань та інноваційних ідей шляхом інтеграції та інтернаціоналізації освіти, досліджень та практики, у 2020 році була започаткована підготовка фахівців за даною ОПП, чому передувало накопичення з 2002 р. досвіду підготовки психологів з урахуванням напрацювань світової авіаційної психології. Підготовка психологів в НАУ розглядалася не стільки як галузева задача авіації, скільки як задача підготовки фахівців для тих галузей, де мають місце високі психологічні навантаження, несприятливі умови праці, професійні ризики, потенційні небезпеки та підвищена відповідальність. Відкриттю ОПП передувала налагоджена взаємодія з фахівцями міжнародного рівня та потенційними стейкхолдерами, в рамках якої обговорювалась авіаційна практика роботи з людським фактором на техногенно-небезпечних підприємствах. На сайті НАУ функціонує окремий розділ Проекти освітніх програм (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesijnih-program/proekti-osvitno-profesijnih-program-2021.html>), де систематизовано інформацію, а також розміщена електронна адреса для онлайн комунікації зі

стейкхолдерами. Гарантом надано додаткові документи, які посилюють підтвердження зазначеної співпраці. Зокрема, як засвідчують витяги з протоколів № 8, 10, 11 розширеного засідання кафедри управління професійною освітою, Начальник ГІ НУО України ім. І. Черняхівського Осьодло В.І. зазначив, що потенціал та досвід НАУ дозволяють реалізувати ОПП, яка б враховувала запити, пов'язані з завданням зміцнення обороноздатності країни, зокрема шляхом розвитку інженерно-психологічної складової; Начальник відділу авіації медицини ДАС України Шевчук Л.М. відмітила, що напрацювання авіаційної психології та медицини обов'язково повинні знайти більш ґрунтовне відображення в ОПП; заступник начальника управління персоналу підприємства «Оператор газотранспортних систем України» А. Ковальська зацентрувала увагу на привабливості для них фахівців, які вміють розробляти та впроваджувати психологічні компоненти комплексних програм роботи з людським фактором у сфері експлуатації складної техніки. Було здійснено аналіз споріднених ОПП; обговорено змістовне наповнення ОПП; проаналізовано надані рецензії, що дозволило краще побачити можливості запозичення досвіду з урахуванням підготовки фахівців до діяльності в організаціях з особливими умовами виконання професійних завдань. Було проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються на ОПП, в якому зазначається, що варто було б розширити представлення закордонних практик та слідкувати за новими теоретичними дослідженнями й практичними роботами і своєчасно вносити їх до навчального процесу (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/otsinyuvannya-rezultativ-yakosti-pavchannya/>). Під час онлайн інтерв'ювання фокус-групи стейкхолдерів, запрошені учасники підтвердили, що висловлені ними побажання та пропозиції враховуються при оновленні цілей та змісту ОПП.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ЕК констатує, що цілі та ПРН ОПП відповідають вимогам Стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня спеціальності 053 «Психологія». Однак, ОПП включає додаткові цілі та ПРН у відповідності з сучасним запитом ринку праці на фахівців, які можуть працювати на підприємствах техногенно-небезпечної інфраструктури, де мають місце підвищені професійні ризики та психологічні навантаження. Вивчення актуальної проблематики людського фактору в галузях, пов'язаних з техногенними небезпеками та ризиками зриву функціонування соціотехнічних систем, яке знаходить відображення у галузевих та відомчих документах, а також у міжнародних авіаційних документах ІКАО, показує, що гострота проблем, пов'язаних з можливостями людини, по мірі розвитку техніки має тенденцію до загострення. У зв'язку з цим в ОПП знайшли відображення актуальні міждисциплінарні аспекти з охопленням інженерної, управлінської та медичної проблематики. Це враховано у змісті ФК11-15 та в ПРН12-19. Врахування галузевого контексту реалізовано на основі нормативної бази авіатранспортної галузі, зокрема Циркулярів ІКАО (217-AM/132, 234-AN/142), де представлено аналіз структури сучасної авіаційної проблематики людського фактору та рекомендації щодо шляхів запобігання авіаційним подіям. Під час онлайн інтерв'ювання гарант Петренко О. В. зазначив, що з самого початку моніторилися та враховувалися як можливості НАУ, тенденції розвитку спеціальності, досвід вітчизняних і зарубіжних партнерів, так і реальні запити сучасного ринку праці. Петренко О. В. підкреслив, що на ринку праці існує запит на фахівців, спроможних аналізувати випадки зриву операторської діяльності в ускладнених ситуаціях та розробляти заходи підвищення професійної надійності операторів технічних систем, що забезпечується програмними результатами ПРН13-15. Гарант наголосив, що у зв'язку з тим, що ОПП запроваджувалась як унікальний продукт на всеукраїнському ринку освітніх послуг, і проблематика даної ОПП не є залежною від регіону, то під час формулювання цілей та ПРН регіональний контекст не розглядався. Петренко О. В. вказав на існування близької до ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» ОПП «Екстремальна і кризова психологія», за якою здійснюється навчання в НУЦЗ України, КУ ім. Б. Грінченка. Однак, відмінність існуючих програм полягає в тому, що вони не торкаються інженерно-психологічної та авіаційної проблематики, і не передбачають вивчення дисциплін, пов'язаних з психологією функціонування складних соціотехнічних систем; вони спираються на досвід підготовки психологів для системи цивільного захисту населення. Зміст ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» спирається на цей досвід. Цілі ОПП та ПРН визначалися з урахуванням закордонних університетів, зокрема таких програм, як: Human Factors Psychology (Embry-Riddle Aeronautical University, USA), Emergency Management and Human Factors/Industrial Psychology (Right State University, USA), Trauma and Disaster Relief (Northcentral University, USA).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Зміст ОПП відповідає Стандарту вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти, ступінь «магістр», галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність 053 Психологія (наказ МОН України від 24.04.2019 року № 564) та забезпечує формування всіх загальних, спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, а також програмних результатів навчання, передбачених Стандартом вищої освіти. Навчальним планом ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» передбачено вивчення дисциплін, які забезпечують формування загальних та спеціальних компетентностей згідно Стандарту. Загальні компетентності ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК6, ЗК7, ЗК8, ЗК9, ЗК10 формуються під час вивчення дисциплін циклу професійної та практичної підготовки. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК7, ФК8, ФК9, ФК10, ФК11 формуються під час вивчення таких дисциплін циклу професійної підготовки, як: «Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій», «Теоретико-методологічні засади

психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності», «Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі», «Актуальні проблеми психодіагностики у виробничих дослідженнях», «Психологія професійного ризику», «Психологія кризового менеджменту та організації праці в надзвичайних ситуаціях», а також дисциплін циклу вільного вибору студента. Усі компоненти ОПП забезпечують інтегрування окремих вмінь та здатностей у готовність фахівця вирішувати складні професійні задачі, працюючи в умовах високої невизначеності відповідно до інтегральної компетентності Стандарту вищої освіти. З метою поглиблення компетентностей, ОПП вміщує такі додаткові фахові компетентності як здатність фахово взаємодіяти з керівним складом виробництв та організацій з актуальних питань управління людським фактором, техногенної безпеки та безпеки праці; здатність розробляти та впроваджувати методи підтримки надійності людської ланки в соціотехнічних системах різного типу та складності; здатність активізувати психосоматичні ресурси особистості для її ефективного функціонування в екстремальних і кризових ситуаціях; здатність здійснювати фаховий аналіз чинників, що визначають динаміку психічних і соціально-психологічних явищ в екстремальних і кризових ситуаціях та в постекстремальний період; здатність організовувати консультативну та психокорекційну взаємодію в рамках системи психологічного супроводу в організаціях та на підприємствах з особливими умовами праці, а також аналізувати та оцінювати її ефективність. Усі фахові компетентності відображені у програмних результатах навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОПП за даним рівнем освіти та спеціальністю наразі не має аналогів в Україні. Фахівці у відповідній галузі є високо затребуваними. Дана ОПП здатна забезпечити підготовку фахівців, спроможних успішно працювати з персоналом різних категорій на важливих ділянках психологічного забезпечення, психологічного супроводу, психологічної підтримки, надання психологічної допомоги та проведення психологічної експертизи в організаціях та на підприємствах, де мають місце високі психологічні навантаження на людину, несприятливі умови праці, підвищена відповідальність, професійні ризики та потенційні небезпеки, а також особлива складність професійних завдань, пов'язаних з функціонуванням соціотехнічних систем. Завдяки розробці й оновленню ОПП у нашу країну привноситься позитивний та передовий досвід підготовки висококваліфікованих фахівців, які можуть працювати на підприємствах і в установах критичної або техногенно-небезпечної інфраструктури, де мають місце підвищені професійні ризики та психологічні навантаження.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

В якості рекомендації щодо перспектив розвитку ОПП можна побажати її розробникам запровадити практику спільного обговорення якості ОПП представниками студентського самоврядування, НПП, здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами. Спільне обговорення дасть можливість комплексно підійти до оновлення ОПП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

Експертною групою було з'ясовано, що ОПП та освітня діяльність за даним критерієм загалом відповідають вимогам. Програма повністю відповідає підкритеріям 1, 3 і 4 та дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Недоліком підкритерія 2 є відсутність практики спільного обговорення якості ОПП представниками студентського самоврядування, НПП, здобувачами, роботодавцями та іншими стейкхолдерами. Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони у контексті критерію 1 експертна група дійшла висновку, що ОПП відповідає рівню В за критерієм 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОПП становить 90 кредити ЄКТС та розрахований на 3 семестри, що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти. Зміст ОПП раціонально й логічно структурований щодо загального часу навчання. Блок обов'язкових навчальних дисциплін становить 66 кредитів ЄКТС (73,3%), з них дисципліни циклу професійної та практичної підготовки становлять 39 кредитів ЄКТС (43,3%), циклу практичної підготовки – 27 кредитів ЄКТС (30%). Блок вибіркового навчальних дисциплін становить 24 кредити ЄКТС (26,7%), з них загальноуніверситетські вибірково навчальних дисциплін становлять 6 кредитів ЄКТС (6,7%), вибірково дисципліни за фахом – 18 кредитів ЄКТС (20%). Переддипломна практика становить 6 кредитів ЄКТС (6,7%), атестаційний екзамен - 1,5 кредитів ЄКТС (1,7%), кваліфікаційна робота – 19,5 кредитів ЄКТС (21,7%). Більше ніж 35% обсягу ОПП спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, що визначені Стандартом вищої освіти. Здобуття глибинних знань із спеціальності здійснюється через такі ОК: «Екстремальна психологія», «Кризова психологія», «Актуальні проблеми психодіагностики», «Сучасні теорії психологічного консультування та корекції», «Актуальні питання клінічної психології»; дисципліни вільного вибору здобувача та переддипломну практику й виконання кваліфікаційної магістерської роботи. Здобуття мовних компетентностей здійснюється через ОК: «Ділова іноземна мова».

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОПП чітко структурований за двома групами компонентів: обов'язкові та варіативні. В ОПП прописано розподіл ОК за семестрами, відображено траєкторію введення ОК в ОПП. ОК включені до ОПП, складають логічно взаємопов'язану систему, що відображена у структурно-логічній схемі в ОПП. Наприклад: 1) ОК9 передуює вивчення ОК1,3,4, тобто формуванню здатності здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та практики сприяють сформовані здатності обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження і техніки практичної діяльності; самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості; розуміти і використовувати інноваційні технології в професійній діяльності; 2) ОК8,9 передуює вивчення ОК3, тобто здатностям самостійно планувати, організовувати і здійснювати психологічне дослідження з елементами наукової новизни і практичної значущості; розуміти і використовувати інноваційні технології в професійній діяльності; здійснювати практичну діяльність з використанням науково верифікованих методів і технік передують здатності здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки й практики; обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження і техніки практичної діяльності. ОК7,8,9 знаходять вияв у переддипломній практиці, атестаційному екзамені та кваліфікаційній магістерській роботі. Таблиця 1. «Інформація про обов'язкові ОК ОПП» у Відомостях про СО містить силабус навчальної дисципліни до кожної ОК та перелік матеріально-технічного забезпечення. Відповідність ПРН змісту дисциплін відображено в Таблиці 3. «Матриця відповідності», поданої у Відомостях про СО. ПРН висвітлені у документі обов'язковими освітніми компонентами. Дана ОПП відповідає вимогам «Рішення НАЗЯВО від 27.11.2019 р. щодо дотримання мовного законодавства та інших законів України». Зокрема, здобувачі підтвердили, що викладання здійснюється українською мовою. Зміст ОПП має чітку структуру як щодо загального часу навчання, так і щодо змісту. ОК дозволяють досягти ПРН визначених в ОПП, зокрема: ОК 1-12 досягається ПРН 1; ОК 1, 3, 4, 6-12 - ПРН2; ОК 1, ОК3-12 – ПРН 3; ОК3-12 – ПРН 4; ОК 4-7, 10-11 – ПРН 5; ОК3-11 – ПРН 6; ОК2-3, 9-12 – ПРН 7; ОК3-8, 10-11 – ПРН 8; ОК3, 4, 7, 8, 10, 11 – ПРН 9; ОК1-12 – ПРН 10; ОК3-12 – ПРН 11; ОК3, 4, 6, 8, 11 – ПРН 12; ОК3, 4, 6, 8, 9, 11 – ПРН 13; ОК3,4,6,7, 9,10,11 – ПРН14; ОК4, 6-12 – ПРН15; ОК2-4, 12 – ПРН15; ОК2-4, 12 – ПРН16; ОК3, 4, 6, 7, 10, 11 – ПРН17; ОК4-11 – ПРН18; ОК3,4, 6-11 – ПРН19. Однак, на думку ЕГ варто переглянути ОПП на предмет можливості забезпечення ОК певної кількості ПРН (Наприклад, ОК1 забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН19; ОК4 забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19 і т.д.).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОПП загалом відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, що відображено в загальних та фахових компетентностях, програмних результатах навчання, зазначених в ОПП. ОК відповідають теоретичному та прикладному змісту предметної області спеціальності, забезпечують формування професійних компетентностей психолога за основними сферами та об'єктами його професійної діяльності, пропонуючи також на додаток до цього поглиблене, а в окремих випадках і міждисциплінарне вивчення актуальних аспектів психології екстремальних і кризових ситуацій та психології діяльності людини в соціотехнічних системах. Усі компетентності розкриваються через логічно побудовану систему взаємопов'язаних освітніх компонентів. Структурно-логічна схема демонструє взаємозв'язок ОК від першого до третього семестру. ОПП вміщує освітні компоненти, які взаємопов'язані між собою та відповідають здатності вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Об'єктом вивчення виступають психічні явища, в тому числі притаманні індивіду як фахівцю та суб'єкту екстремальної професійної, операторської, та управлінської діяльності, закономірності їх виникнення, формування та розвитку; поведінка, діяльність, вчинки, в т.ч. в умовах підприємств та організацій з особливими умовами діяльності; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах, в тому числі у виробничих та операторських командах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності; аспекти та технології психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності. Освітні

компоненти ОПП є збалансовані й спрямовані на реалізацію загальних та фахових компетентностей. Всі ПРН забезпечуються освітніми компонентами, що включені до обов'язкової складової. Відповідні компетентності відображаються в навчальному плані, ОПП, та силабусах. Освітні компоненти ОПП відповідають методам, методикам та технологіям.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування ІОТ регламентується такими нормативними документами НАУ, як: Порядок вільного вибору навчальних дисциплін для створення індивідуальної освітньої траєкторії <https://nau.edu.ua/ua/menu/studentu/individualna-osvitnya-traektoriya/poryadok-vilnogo-viboru-navchalnih-distiplindlya-stvorennya-individualnoi-osvitnoi-traektorii.html>; Положенням про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти в Національному авіаційному університеті (https://nau.edu.ua/download/education/polozhennya/2021_%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%20%Do%86%Do%BD%Do%B4%20%Do%BE%D1%81%Do%B2%20%D1%82%D1%80%Do%Bo%D1%94%Do%BA%D1%82%Do%BE%D1%80%D1%96%D1%8E.pdf); Методичними рекомендаціями щодо вільного вибору навчальних дисциплін (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polozhennya/Vilyi_vybir_dustsyplin.pdf); Розпорядженнями №016/роз від 17.03.2021, №021/роз від 23.03.2021, №045/роз від 06.07.2021 "Про обрання вибіркових дисциплін" (<https://nau.edu.ua/ua/menu/studentu/individualna-osvitnya-traektoriya/individualna-osvitnya-traektoriya-2021.html>); Положення про індивідуальний навчальний план студента https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_%D1%96ndiv%D1%96dualnij_navchalnij_plan_studenta_NAU_05_03_2020.pdf. Можливість для формування ІОТ реалізується через вибір теми кваліфікаційної роботи; індивідуальне консультування наукового керівника; вибір бази переддипломної практики. Під час фокус-групового опитування встановлено, що здобувачі поінформовані про можливість формування ІОТ, зокрема про механізми індивідуального вибору навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством. Процедура вибору передбачає ознайомлення здобувача з переліком вибіркових навчальних дисциплін, який представлений на сайті в рубриці «Індивідуальна освітня траєкторія» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/studentu/individualna-osvitnya-traektoriya/individualna-osvitnya-traektoriya-2021.html>). У зв'язку з впровадженням автоматизованої системи Формування індивідуальної освітньої траєкторії (АС ФІОТ) <https://directorate.nau.edu.ua/login> на сайті НАУ представлена покрокова Інструкція для роботи здобувача вищої освіти в автоматизованій системі ФІОТ (https://nau.edu.ua/download/trajectory/manual_FIET_stud.pdf). Здобувачі мають можливість зробити свій вибір в режимі он-лайн. На підставі вибору здобувача формуються індивідуальні навчальні плани. Для забезпечення відповідності освітніх пропозицій інтересам здобувачів, проводиться щорічне моніторингове анонімне опитування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfeGN2LU-315pPFCmzkO9MEDHAWg63GkVC_XZVamyHgp1el4g/formrestricted). Освітні потреби здобувачів вивчаються під час атестації, спільних освітніх та практичних заходів. Однак, ЕК констатує відсутність положень та практики ЗВО щодо засвоєння ОК на базі інших ЗВО й неформальної освіти в рамках реалізації права на академічну мобільність.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

З метою регуляції практичної підготовки здобувачів, в НАУ розроблено Положення про організацію та проведення практик студентів [https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/10/%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%20%Do%BF%D1%80%Do%Bo%Do%BA%D1%82%Do%B8%Do%BA%Do%B8%20\(20.10.21\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/10/%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%20%Do%BF%D1%80%Do%Bo%Do%BA%D1%82%Do%B8%Do%BA%Do%B8%20(20.10.21).pdf) затверджене у 2001 році, Проєкт Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти та програма практики (https://ino.nau.edu.ua/files/practice/program_and_regulations_for_undergraduate_practice.pdf). В ОПП на практику відведено 6 кредитів у 3 семестрі. Даний ОК забезпечує необхідні компетентності для подальшої професійної діяльності, а саме здатність: здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних ІКТ; організувати та проводити психологічне дослідження із застосуванням валідних та надійних методів і методик; узагальнювати емпіричні дані та формулювати теоретичні висновки; здійснювати психологічне прогнозування щодо розвитку особистості, груп, організацій в різних умовах діяльності; розробляти програми психологічних інтервенцій, провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість; розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; здійснювати аналітичний пошук відповідної до сформульованої проблеми наукової інформації та оцінювати її за критеріями адекватності; розробляти та впроваджувати програми психологічної підготовки персоналу до діяльності в особливих ситуаціях; розробляти психологічні компоненти комплексних програм роботи з людським фактором у сфері експлуатації складної техніки; диференціювати типи екстремальних ситуацій і форми поведінки людей в цих ситуаціях, прогнозувати можливі наслідки впливу певних екстремальних чинників на людину; використовувати основні методи (методики) психологічної діагностики та психологічної допомоги при розладах, пов'язаних з професійним стресом. Під час проходження практик здобувачі формують низку ЗК1, 4-6, 8, 9, ФК4-11, 13-15. Здобувачі мають можливість проходити переддипломну практику в Центрі психологічного консультування та психоаналізу «Mental Wellness», ДЗ госпіталь ветеранів війни «Лісова поляна», Службі у справах дітей, Товаристві з обмеженою відповідальністю «ОТП Факторнг Україна», ГО «Адаптаційний ресурсний центр

«Барвінок», ТОВ «Прайм Конект». Всі договори з базами практик укладені у 2021 році. В договорах прописані зобов'язання, додаткові умови та форс-мажори. Крім того, практична підготовка здійснюється під час практичних і лабораторних занять у форматі тренінгів, ситуаційних вправ, ділових і рольових ігор та у процесі імітаційних тренажерів. Під час фокус групи зі здобувачами освіти було з'ясовано, що вони задоволені практичною підготовкою. ЕГ звертає увагу на те, що ЗВО варто затвердити Проєкт Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти, який розроблений ще у 2019 році.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз освітніх компонентів, результати бесіди експертної групи зі стейкхолдерами (здобувачами, НПП, представниками академічної спільноти) дозволили дійти висновку, що освітні компоненти даної ОПП сприяють формуванню та розвитку соціальних навичок. ОК1, 3, 4, 8, 9 спрямовані на здатність генерувати нові ідеї (креативність); ОК3-10, 12 - розвиток умінь виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ОК5,7, 10 - вироблення вмінь цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності; ОК3-10 - здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів); ОК4, 5, 7, 8, 12 - здатність діяти соціально відповідально та свідомо; ОК1, 3-5, 7, 9, 10 - здатність розробляти та управляти проєктами; ОК5-7, 9, 10 - здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети; ОК2 - здатність спілкуватися іноземною мовою. ОПП забезпечує набуття та розвиток соціальних навичок (soft skills) за рахунок двох взаємопов'язаних чинників: в процесі використання різноманітних форм та методів навчання, таких як обговорення та дискусії, елементи рольової гри, виступи з доповідями та презентаціями, виконання навчальних вправ у складі групи та ін (дисципліни, передбачені навчальним планом, передбачають використання форм та методів навчання, які або формують, або сприяють подальшому розвитку соціальних навичок); змісту психологічних дисциплін («Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі», «Психологічна підтримка та консультивання персоналу», «Клініко-психологічні проблеми професійного стресу»), завдяки явищу впливу психологічного знання на особистість через психологічні механізми інтроспекції, рефлексії, пошуку зв'язків теоретичного матеріалу з персональним поведінковим та комунікативним досвідом. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ з'ясувала, що вони мають можливість формувати навички soft skills шляхом вільного вибору дисциплін. Розвитку цілісної системи соціальних навичок сприяють інтерактивні технології навчання, індивідуально-дослідницькі завдання, на яких базується ОПП.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт для ОПП «Психологія екстремальних та кризових ситуацій» відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Обсяг окремих ОК ОПП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти університету керується роз'ясненням та рекомендаціями МОН України щодо реалізації наказу від 26.01.2015 р. № 47 «Про особливості формування навчальних планів на 2015/2016 навчальний рік» та окремих норм Закону України «Про вищу освіту». Крім того, регламентація співвіднесення обсягу окремих ОК ОПП із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти проводиться згідно Методичних рекомендацій з розробки навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти в Національному авіаційному університеті, затвердженого наказом ректора від 11.03.2021 р. № 152/од.
[https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/3/2021_Метод.%20рекоменд.%20орозробка%20планів%20\(2\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/3/2021_Метод.%20рекоменд.%20орозробка%20планів%20(2).pdf). У відповідності з цими документами, загальний обсяг навчальних занять з підготовки здобувача вищої освіти ОС магістра становить 90 кредитів ЄКТС. Загальний обсяг навчальних занять протягом начального року для ОС магістра складає 60 кредитів ЄКТС, по 30 кредитів у кожному семестрі. Сумарний обсяг аудиторних навчальних занять на тиждень становить для ОС магістра до 18 годин. Для здобувачів ОС магістра кількість годин аудиторних навчальних занять в одному кредиті ЄКТС (денна форма навчання) є рівною 33%, а самостійної роботи – 67% від їх загальної кількості. Виконання здобувачами завдань для самостійної роботи перевіряється різними формами поточного контролю та забезпечується навчально-методичними матеріалами: підручниками, посібниками, ресурсами електронної бібліотеки НАУ, іншими електронними ресурсами фахового спрямування. У результаті моніторингу освітньо-професійної програми встановлено, що визначені кредити, передбачені програмні результати навчання та розраховане навчальне навантаження є досяжними, реалістичними та адекватними. Логічно виправданим є розподіл обсягу навантаження за окремими освітніми компонентами, а саме відведення більшої кількості кредитів на ОК7,8,10,12, які є практично орієнтованими та відображають унікальність ОПП. ОК7,8,10 дозволяють досягти більшої кількості ПРН у порівнянні з ОК2,5,7, на які відведено меншу кількість кредитів. Однак, ЕГ радить переглянути ОПП на предмет збалансованості щодо можливості забезпечення окремими ОК великої кількості ПРН (Наприклад, ОК1 (3,5 кредитів) забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН19; ОК4 (4 кредити) забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19 і т.д.). За результатами опитувань виявлено високий рівень задоволеності здобувачів вищої освіти підходами щодо

співвідношення обсягу окремих освітніх компонентів ОПП із фактичним навантаженням у ході навчання за даною ОПП.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

За ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» спеціальності 053 Психологія дуальна форма освіти не передбачена. Однак, в НАУ існує розроблене та затверджене у 2021 році Положення про дуальну форму здобуття вищої освіти в Національному авіаційному університеті.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОПП вміщує освітні компоненти, які взаємопов'язані між собою та відповідають здатності розв'язувати комплексні проблеми в галузі психології екстремальних і кризових ситуацій, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань та/або професійної практики. Освітні компоненти ОПП є збалансовані й спрямовані на реалізацію загальних та фахових компетентностей. Навчання за ОПП дає можливість здобувачам розвивати соціальні навички, формувати індивідуальну траєкторію навчання. Сильною стороною є потужний зв'язок з базами проходження практик та залучення до освітнього процесу роботодавців. На прохання ЕГ гарантом було надано план залучення фахівців-практиків та представників потенційних роботодавців до проведення занять з навчальних дисциплін ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» у 2021-2022 н.р.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Переглянути ОПП на предмет збалансованості щодо можливості забезпечення ОК певної кількості ПРН (Наприклад, ОК1 (3.5 кредитів) забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН16, ПРН17, ПРН19; ОК4 (4 кредити) забезпечує ПРН1, ПРН2, ПРН3, ПРН4, ПРН6, ПРН8, ПРН9, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13, ПРН14, ПРН15, ПРН16, ПРН17, ПРН18, ПРН19 і т.д.). В рамках реалізації права на академічну мобільність, запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих на базі інших ЗВО та за рахунок неформальної освіти. Затвердити Проект Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти, який розроблений ще у 2019 році. Розглянути можливість запровадження дуальної форми освіти.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Експертною групою з'ясовано, що ОПП та освітня діяльність за даним критерієм загалом відповідають вимогам: обсяг освітньої програми відповідає вимогам законодавства; зміст ОПП має чітку структуру; ОК, включені до освітньо-професійної програми, складають логічну взаємопов'язану систему та дозволяють досягти заявлених цілей та ПРН; зміст ОПП відповідає предметній області спеціальності 053 Психологія; структура ОПП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії; ОПП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок (soft skills); обсяг ОПП та окремих освітніх компонентів реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Однак, варто переглянути ОПП на предмет можливості забезпечення ОК певної кількості ПРН; запровадити практику визнання результатів навчання, отриманих на базі інших ЗВО та за рахунок неформальної освіти; затвердити Проект Положення про організацію та проведення практик здобувачів вищої освіти, який розроблений ще у 2019 році; розглянути можливість запровадження дуальної форми освіти. Виявлені недоліки є несуттєвими та можуть бути усунені в короткий проміжок часу.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Процедура і правила прийому на навчання за освітньо-професійною програмою «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» є чітко визначеними і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та опубліковані на сайті вишу (<https://ino.nau.edu.ua/abiturientu/magistracy/>). Прописані правила прийому в НАУ 2021 р. (<https://pk.nau.edu.ua/pravyyla-pryiomu-2021/>), зазначено перелік вступних випробувань для вступників, порядок проведення співбесід, роботи апеляційної комісії (<https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennia-pro-pryimalnu-komisiuu-2020-roku.pdf>). Допомагає абітурієнтам у визначенні майбутньої професії автоматизований профорієнтаційний тест (<https://pk.nau.edu.ua/Proforiyentatsiynuu-test/>). Процедура вступу на ОПП зручно висвітлена на сайті (<https://pk.nau.edu.ua/#documents>). Вищезазначене засвідчує можливість доступу до освітньої програми усіх категорій вступників. Набір на аналізовану ОПП передбачає 15 бюджетних місць, про що зазначено в нормативних документах ЗВО (https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/08/Dodatok_3_v11.pdf).

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вступ на освітню програму регламентується відповідними положеннями, що оприлюднені на веб-сайті ЗВО (<https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennia-pro-pryimalnu-komisiuu-2020-roku.pdf>), переліком випробувань (<https://ino.nau.edu.ua/abiturientu/magistracy/>) та програмою фахового вступного випробування (https://ino.nau.edu.ua/files/add_test/prof_test_PECES_2021.pdf). Зазначено, що зміст цієї Програми у 2021 р. був переглянутий та оновлений, але у рекомендованому списку літератури майже всі джерела є застарілими. На фокус-групі здобувачі освіти підкреслили, що підготовка до фахового вступного випробування була зручною, завдяки вказаним тематичним напрямкам. Основу фахового вступного випробування складає оцінка знань з психологічних навчальних дисциплін. Критерії оцінювання фахового випробування прописані дуже стисло та не інформативно. На сайті прописаний алгоритм вступу до магістратури (<https://pk.nau.edu.ua/vstup/mahistratura/>). На вкладинці приймальної комісії надано посилання на ОП, силабуси основних та вибірковок ОК, робочі програми ОК, зміст практичної підготовки, програму державної атестації, що надає можливість абітурієнту познайомитись зі складовими ОП (<https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnoyu-osvitoyu/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>). Оприлюднений рейтинг вступників підтверджує прозорість вступної кампанії (http://abiturient.nau.edu.ua/cgi-bin/enrollee.cgi?n=1&g_cod=866836).

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

На сайті оприлюднено нормативні документи, котрі регламентують освітній процес у виші (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_orhanizatsiiu_osvitnoho_protseesu_v_Natsionalnomu_aviatsiinomu_universyteti.pdf), визначено порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення здобувачів вищої освіти (<https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf>); також визначено порядок переведення (поновлення) студентів, які навчалися у вищих навчальних закладах Донецької та Луганської областей (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/2015_Polojennya%20pro%20ponovlennya_Don%20sajtu.pdf) та порядок прийому до НАУ для здобуття вищої освіти осіб, які проживають на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та міста Севастополя (https://pk.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/Dodatok_14_v4.pdf). На відеозустрічі з керівниками допоміжних підрозділів, начальник відділу моніторингу якості вищої освіти (Гізун Андрій Іванович) підтвердив, що чіткої процедури та правил визнання результатів навчання під час академічної мобільності в НАУ не існує. Можливості для здійснення академічної мобільності здобувачам освіти надаються, але на даній ОП поки що не використовувались з причини карантинних обмежень. На зустріч зі здобувачами освіти встановлено, що з інформацією про існування програм академічної мобільності вони ознайомлені, але таких практик на даній ОПП ще не було.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У звіті зазначено, що існують чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, але на сайті відповідного положення не знайдено і за додатковим запитом положення не надано ЕР. На відеозустрічі з керівниками допоміжних підрозділів, начальник відділу моніторингу якості вищої освіти (Гізун Андрій Іванович) підтвердив, що чіткої процедури, правил визнання результатів неформальної освіти студентів, відповідного положення в НАУ не існує. Начальник навчально-методичного відділу (Голубничий Олексій Георгійович) додав, що вони починають впроваджувати практику

визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті поки що лише в ОПП третього освітньо-наукового рівня (PhD). Отже, питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регламентуються лише п. 3.34 у "Положенні про організацію та проведення поточного і семестрового контролю" (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_ta_provedennya_potochnogo_%D1%96%20semestrovogo_kontrolyu_05_03_2020.pdf) На фокус-групі НПП і здобувачі освіти підтвердили, що вони беруть участь у конференціях, але результати навчання, отримані в неформальній освіті, або враховуються на розсуд викладача, або взагалі не враховуються викладачами під час поточного та семестрового оцінювання. Обидві фокус-групи наголошували, що головною мотивацією для участі у позааудиторних заходах є особистісний розвиток студентів.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОПП, сама ОПП та її складові є чітко визначеними і зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та зручно висвітлені на сайті вишу. Процедура та умови вступу прозорі та регламентовані. Прописані можливості визнання програмних результатів, одержаних в інших ЗВО при переведенні студентів з інших закладах вищої освіти. Здобувачі освіти ознайомлені з програмами академічної мобільності та вмотивовано приймають участь у конференціях та інших позааудиторних заходах.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

ЕР рекомендує оновити програму фахового вступного випробування з урахуванням сучасних наукових досягнень, тому що в програмі зустрічаються застарілі джерела інформації (старіші за 2000 рік), та більш ретельно обґрунтувати критерії оцінювання розгорнутих відповідей здобувачів освіти на відкриті питання фахового випробування, бо вони прописані дуже лаконічно. ЕР рекомендує більше стимулювати здобувачів освіти до участі у програмах академічної мобільності. ЕР не виявила нормативних документів з правилами та інструкціями щодо визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності та у неформальній освіті, тому рекомендує розробити відповідні нормативні документи та впровадити їх в освітній процес.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Національним авіаційним університетом реалізується підготовка психологів екстремальних і кризових ситуацій, що дозволяє 20-ти особам навчатися на бюджеті, а 11-ти - на контракті заочної форми навчання. На сайті є доступ до освітньо-професійної програми і всіх її компонентів, оприлюднено правила прийому абітурієнтів, які не містять дискримінаційних положень. У нормативних документах ЗВО регламентовано правила надбання здобувачами освітніх послуг, а самі здобувачі освіти вмотивовано приймають участь у заходах неформальної освіти. Потребує оновлення програма фахового вступного випробування. Відсутні нормативні документи, які визнають результати навчання, отримані під час академічної мобільності та у неформальній освіті, тому ЕР рекомендує розробити їх та популяризувати в освітньому процесі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

У НАУ форми навчання, правила і принципи оцінювання результатів навчання регулюються відповідними нормативними документами, а саме: "Положення про організацію освітнього процесу в НАУ", що регламентує організацію освітнього процесу у виші; "Положення про формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти"; "Положення про НМК навчальної дисципліни"; "...про організацію самостійної роботи здобувачів освіти"; "...про організацію та проведення поточного семестрового контролю"; "...про індивідуальний навчальний план студента"; та інші нормативні документи (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulna-sistema/>). На відеозустрічі з НПП, здобувачами освіти та у робочих програмах, розроблених на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм

навчання» зазначено, що форми та методи навчання і викладання відповідають принципам академічної свободи. Фокус-групи НПП та здобувачів освіти зазначають, що на заняттях з дисципліни «Ділова іноземна мова» використовуються метод кейсів, рольові ігри, створюються проблемні ситуації, які передбачають подолання мовного бар'єру в екстремальних ситуаціях; на заняттях з дисципліни «Актуальні питання клінічної психології» також використовується супервізія та метод рольової гри, де здобувачі мають відчуття себе в ролі спостерігача, клієнта та психотерапевта. Здобувачі освіти зазначають, що саме вони ініціюють використання викладачами зазначених методів для ефективного засвоєння програмних результатів. Аналіз робочих програм та силабусів показав, що у деяких силабусах, у відмінності від зразку, не відображені компетентності та програмні результати, а у деяких робочих програмах виявлено неузгодженість компетентностей та ПРН з матрицями відповідності в ОПП. Аналіз результатів анкетування здобувачів вищої освіти свідчить про високий рівень якості реалізації ОПП (вересень 2021 н.р.). На відеозустріч НПП та здобувачів освіти зазначили, що форми і методи роботи дозволяють сформувати ПРН та обираються викладачами на власний розсуд залежно від змісту і особливостей занять; НПП активно приймають участь у заходах підвищення кваліфікації (сертифікати викладачів надано за запитом); здобувачі вищої освіти мають свободу у виборі ОК, тем курсових та кваліфікаційних робіт (підтверджено фокус-групами).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів здобувачам освіти надається: на першому занятті усно; за індивідуальним запитом (згідно розкладу консультацій викладачів) протягом усього періоду навчання, навіть ще на етапі вступної кампанії; у вільному доступі до ОПП та робочих програм ОК на сайті ЗВО (<https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnou-osvitoiu/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>). Проаналізувавши навчальний план та робочі навчальні програми можна відмітити, що в освітніх компонентах неоднаково співвідносяться години для аудиторної та самостійної роботи. Наприклад, в ОК Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій таке співвідношення становить 34/71 год, в ОК Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності 34/86 год, в ОК Ділова іноземна мова 36/69 год. У зразку робочої програми недостатньо виражена інформація про зміст семінарських, практичних занять та самостійної роботи студентів. У деяких РП відсутній перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи, зазначений у зразку РП. Серед джерел рекомендованої літератури більшість - старіша за 2010 рік. В програмах прописана рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь, але критерії оцінювання за кожною темою та самостійною роботою здобувача освіти відсутні. Також відсутні критерії оцінювання знань, отриманих в неформальній освіті. В усіх силабусах взагалі відсутня інформація про систему оцінювання ОК. (<https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnou-osvitoiu/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/robochi-programy-navchalnyh-dystsyplin/>). На відеозустрічі здобувачі освіти зазначили, що для студентів організовано окремий канал зв'язку (група в telegram та classroom.google.com), де НПП надають всю інформацію, стосовно організації освітнього процесу та вимоги до окремих ОК. Також зазначено, що викладачі надають свій особистий контактний номер телефону для надання індивідуальних консультацій та вирішення будь-яких питань.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Науково-дослідницька діяльність в ЗВО реалізується через виконання та захист студентами курсового проекту з дисципліни «Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності», курсової роботи з дисципліни «Актуальні проблеми психодіагностики у виробничих дослідженнях», кваліфікаційної роботи, у процесі проходження практики згідно навчального плану та через участь студентів у наукових заходах, які організовує Університет і кафедре (<https://nau.edu.ua/ua/menu/science/konferenczii-ta-seminary/>), що підтверджено фокус-групами. Процес написання наукових праць регулюють відповідні нормативні документи: Положення про атестацію випускників НАУ https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/uchebniy%20process/polojennya/Polozhennia_pro_atestatsiiu_vypusknykiv_VP.pdf Положення про дипломні роботи (проекти) випускників НАУ» <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/12/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B4%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D0%BE%D0%BC%D0%BD%D1%96%20%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%B8%202017.pdf> «Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи для студентів освітнього ступеня магістра спеціальності 053 «Психологія». Також зазначається залучення здобувачів освіти до неформальних наукових програм, таких як Стартап-школа ІНТЛ (<http://cnt.nau.edu.ua/uk/startap-shkola>), Центр організації освітньо-наукової діяльності студентів та молодих учених (<http://cnt.nau.edu.ua/uk/centr-organizaciyi-osvitno-naukovoyi-diyalnosti-studentiv-ta-molodyh-uchenih>), Конкурсний відбір наукових проектів для молодих вчених (<https://nau.edu.ua/ua/menu/science/konkursniy-vidbir-naukovih-proektiv-dlya-molodih-vchenih.html>), Премії та стипендії для молодих вчених (<https://nau.edu.ua/ua/menu/science/derzhavni-premii-ta-stipendii-ukraini-dlya-molodix-uchenix.html>), але на відеозустрічах доказу участі в них не знайдено. Участь у наукових конференціях було підтверджено на відеозустрічі здобувачами освіти та НПП.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Процес перегляду та оновлення ОК регулюється відповідними положеннями: «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти НАУ» (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/12/Polozhennia%20pro%20sustemy.pdf>), «Проект моніторингу та періодичного перегляду ОПП» (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/quality-prorams.html>). Оновлення змісту ОК позиціонується як результат підвищення кваліфікації НПП, що регулюється «Положенням про підвищення кваліфікації НПП НАУ» (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/2_Положення%20про%20підв%20кваліф_акт.pdf). У навчальному плані 2021 р. порівняно з планом 2020 р. оновлено низку ОК. З'явився Цикл гуманітарної та соціально-економічної підготовки, до якого увійшли два ОК. Дисципліна «Методологія прикладних досліджень» трансформувалася в ОК «Методологія прикладних досліджень у сфері психології екстремальних і кризових ситуацій» та була скорочена до одного семестру в Циклі професійної підготовки. Було виокремлено новий ОК «Актуальні проблеми наукового пізнання у галузі соціальних та поведінкових наук» який висвітлює загально-філософський підхід до психології (підтверджено фокус-групою НПП). У циклі професійної підготовки змінено низку ОК: замість дисциплін «Екстремальна психологія», «Кризова психологія», «Актуальні проблеми психодіагностики», «Сучасні теорії психологічного консультування та корекції», «Актуальні питання клінічної психології» та одного виду практики з'явилися наступні ОК: «Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності», «Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі», «Психологія професійного ризику», «Психологія кризового менеджменту та організації праці в надзвичайних ситуаціях», «Актуальні проблеми психодіагностики у виробничих дослідженнях» та два види практики. НПП підтвердили, що зміни в ОК звужують фокус вивчення психологічних знань до психології екстремальних і кризових ситуацій та підтверджують унікальність ОПП. Проф.кафедри О. Петренко зазначив, що в основу складу ОК було закладено концепцію ергономіки (за результатами підвищення кваліфікації у США). НПП зазначили, що мають досвід практичної діяльності й в основу розробки та оновлення ОК закладають інтегровані знання з реальних практичних випадків. С. Вишніченко (к. мед. н.) зазначив, що в ОК «Актуальні питання клінічної психології» було додано модуль Психосоматика. У наступному навчальному році при оновленні даного ОК буде додано модуль Нейропсихологія. Зубіашвілі І.К. стверджує, що у розробці ОК «Психологія кризового менеджменту та організації праці в надзвичайних ситуаціях» використовувала новітні досягнення та матеріали лабораторії Л. Карамушки. Результатом зацікавленості здобувачів освіти стало створення нового ОК «Психологія професійного ризику». Оновлення ОК здійснюється один раз на рік, але вибір методів або загострення уваги на певних темах за запитом здобувачів відбувається миттєво.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Одним з пріоритетних напрямів стратегії інтернаціоналізації НАУ на 2018-2028 роки є участь у реалізації міжнародних проектів та програм таких як: Tempus, Erasmus+, Horizon 2020 та інші. (http://imco.nau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/05/internationalization_strategy.pdf) У виші працює сектор академічної мобільності (<http://cnt.nau.edu.ua/uk/sektor-akademichnoyi-mobilnosti>), роботу якого регулює "Положення про академічну мобільність" (http://cnt.nau.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_18_07_19.pdf). На відеозустрічах було підтверджено, що здобувачам освіти надається можливість участі у міжнародних наукових програмах, але популяризація і стимулювання такої участі не відбувається з приводу карантинних обмежень. В НАУ проводиться робота з сучасними іноземними науковими джерелами, відбувається залучення здобувачів до участі у міжнародних конференціях, стажування викладачів та інше, але факти участі у міжнародних проектах серед здобувачів цієї ОПП за напрямком реалізації програми відсутні. На відеозустрічі з керівним складом Навчально-наукового інституту неперервної освіти було підтверджено факти преміювання НПП за участь у написанні статей у збірники які входять до баз Scopus та Web of Science. Керівництво та Гарант програми особисто зазначили факт його участі у закордонному стажуванні у США (Штат Флоріда), Олена Сейченко приймала участь у закордонному стажуванні в Словачії (2019 р.). Сергій Вишніченко підвищував кваліфікацію з символдрами (сертифікати додані за запитом). Олена Сидорчук приймала участь у підвищенні кваліфікації International internship program in Psychology «Methodology for interdisciplinary research IN THE SOCIAL AND BEHAVIORAL SCIENCES» ECTS credits: 4,8 (Glasgow, 2021). Факти інтернаціоналізації НПП підтверджені фокус-групою та наданими за запитом сертифікатами.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

Освітньо-професійна програма спрямована на забезпечення студентоцентрованого підходу: застосовуються активні форми і методи навчання; відбувається співпраця з різними закладами та організаціями; підтримується зворотній зв'язок щодо якості освітнього процесу. Участь в організації освітнього процесу та наповненні змісту ОК приймають і здобувачі вищої освіти і стейкхолдери. Досвід участі НПП у програмах підвищення кваліфікації та заходах академічної міжнародної мобільності впроваджується у процес викладання на ОПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкими сторонами ОПП є: дещо формалізований підхід до оформлення робочих програм, силабусів; відсутність у робочих програмах інформації щодо орієнтовних питань до семестрового контролю та правил академічної доброчесності; недостатнє обґрунтування у РП критеріїв оцінювання результатів навчання за конкретними темами ОК, формами роботи та можливістю оцінювання неформальної освіти; недостатнє представлення у списку рекомендованих джерел усіх ОК новітніх наукових досліджень у галузі психології; інтернаціоналізація саме здобувачів освіти не відбувається. ЕР рекомендує: закладу вищої освіти оновити загальноуніверситетський зразок оформлення робочих навчальних програм та силабусів ОК, з урахуванням сучасних тенденцій в освітньому процесі з відповідним оновленням цих документів усіма НПП; привести у відповідність з зазначеними документами саму ОПП; впровадити інтернаціоналізацію в освітній процес для студентів, враховуючи можливості використання засобів дистанційного навчання.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

У НАУ форми та методи навчання і викладання відповідають принципам академічної свободи та студентоцентрованого підходу. Інформування здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання у межах окремих ОК здійснюється викладачами. Проводиться опитування щодо задоволеності здобувачів формами і методами навчання. Побажання стейкхолдерів та досвід участі НПП у стажуваннях враховується в процесі оновлення змісту ОК. Виявлені і певні недоліки, зокрема несистематичне оновлення списку літератури з деяких ОК, дещо формалізований підхід в оформленні робочих програм та силабусів, викладення критеріїв оцінювання є узагальненим. Інтернаціоналізація освітнього процесу відбувається лише з боку НПП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

В університеті існує положення «Положення про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті», яке регламентує форми контрольних заходів та критерії оцінювання. На сайті університету розміщені робочі програми <https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnoyu-osvitoju/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>, у яких прописані форми та критерії оцінювання персонально до кожної дисципліни. Найрозповсюдженішими формами оцінювання є практичні, домашні, творчі роботи, які дозволяють перевірити саме практичну підготовку здобувачів освіти. В робочих програмах відсутні розписані дані види робіт, але нами було пересвідчено на зустрічі, що ці види завдань надсилаються здобувачам освіти у їх google-class. Одночасно з тим, прописані критерії регламентують лише максимальні бали за певні види робіт оскільки відсутні прописані критерії по рівням, за словами гаранта та інших НПП, чіткі критерії максимальної та мінімальної кількості балів по рівням по деяким завданням важко прописати, через специфіку психологічних завдань. Зі спілкування зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що викладач повідомляє їм перед виконанням певної роботи максимальний бал за завдання і якщо у студентів виникають питання або пропозиції щодо оцінювання, то вони разом це обговорюють. Також, під час спілкування зі здобувачами освіти було встановлено, що їх знайомлять зі змістом робочих програм на початку викладання дисциплін, а самі робочі програми їм дублюють в їх класи в Google Classroom (на резервній зустрічі з гарантом, даний факт також був підтверджений).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Формою атестації здобувачів вищої освіти на другому рівні передбачено атестація у формі публічного захисту (демонстрації) кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України зі спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, тож вони відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.19 р. № 565.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Згідно даним ОПП Процедура проведення контрольних заходів (п. 5.11 та 5.12) Положенням про організацію освітнього процесу в Національному авіаційному університеті СМЯ НАУ https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/2%20%Do%9B%D1%8E%D1%82%Do%B8%Do%B9/2020.02.07%20%Do%9F%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%20%Do%BE%D1%80%Do%B3%Do%Bo%Do%BD%D1%96%Do%B7%Do%Bo%D1%86%D1%96%D1%8E%20%Do%BE%D1%81%Do%B2%D1%96%D1%82%Do%BD%D1%8C%Do%BE%Do%B3%Do%BE%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%D1%86%Do%B5%D1%81%D1%83%20%Do%B2%20%Do%9D%Do%90%Do%A3_2019.pdf. Порядок оскарження результатів регламентується Положенням про організацію та проведення поточного і семестрового контролю (п.2.31-2.40) та порядок ліквідації академічної заборгованості (розділ 3) https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/05_03_2020/Polozhennya_pro_organ%D1%96zac%D1%96yu_ta_provedennya_potochnogo_%D1%96%20semestrovogo_kontrolyu_05_03_2020.pdf. Об'єктивність оцінювання забезпечується дотриманням положень, при оцінюванні екзаменаційних робіт та захисту кваліфікаційних робіт присутні екзаменатори, завідувач кафедри та комісія із завідувача кафедри, НПП та керівника практики (відповідно).. Також, завідувача кафедри Сидорчук Людмила Андріївна зазначила про практику самооцінювання здобувачів освіти самих себе та інших членів академічної групи, що було підтверджено і на зустрічі зі здобувачами освіти. За результатами спілкування зі здобувачами освіти було встановлено, що інформацію про їх права, наповнення ОП, форми та критерії оцінювання викладачі доносять під час першої пари викладання дисципліни. Також, здобувачі освіти зазначили, що мали досвід обговорювати із викладачами бали із якими вони незадоволені і ті лояльно ставились до даного обговорення, проте студенти та члени студентського самоврядування не знають про алгоритм оскарження результатів або дій у випадках конфліктних інтересів, які зазначені в офіційних положеннях.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У ЗВО існує низка положень та нормативних документів, які сприяють забезпеченню академічної доброчесності: Положення про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/qamonitoringosvprog/23_10_2020/polozhennia-prosistemy_compressed.pdf; Положення про виявлення та запобігання академічного плагіату https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/qadobrochesnist/28_05_2020/P_pro_plagiat_zkoregovane.pdf; Порядок перевірки академічних та наукових праць на плагіат https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/qadobrochesnist/28_05_2020/Porjadok_proved_antiplagiat_G_izun_koreg.pdf. За словами Євгена Романюка в ЗВО на кожній кафедрі закріплені працівники, який займається перевіркою робіт на наявність плагіату (через програму «Unicheck»), крім того при потребі є можливість звернутися до працівників бібліотеки, які виступають в ролі інструкторів, які постійно проходять підвищення кваліфікації з академічної доброчесності та по взаємодії із програмою на виявлення плагіату із перевірки робіт. У ЗВО підписаний договір про співпрацю з компанією «Unicheck» в рамках якого усі кваліфікаційні роботи проходять перевірку. За результатами зустрічей із НПП, здобувачами освіти, студентським самоврядуванням та начальниками відділів було підтверджено, що дана перевірка відбувається безкоштовно. Проте здобувачі освіти та студентське самоврядування не змогло пригадати заходи, які відбувалися в університеті щодо популяризації академічної доброчесності.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Форми контрольних заходів оприлюднені на офіційному сайті. Для забезпечення об'єктивності оцінювання існує практика самооцінювання здобувачів освіти самих себе та одногрупників. У ЗВО підписаний договір про співпрацю із компанією «Unicheck», в рамках якого усі перевірки відбуваються безкоштовно для здобувачів освіти та НПП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Варто конкретизувати в силабусах та/або робочих програмах критерії оцінювання різних форм роботи за різними рівнями. Рекомендуємо популяризувати серед здобувачів освіти інформацію щодо алгоритмів оскарження результатів та вирішення конфлікту інтересів, а також про академічну доброчесність.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контролю здобувачів освіти університету відповідають стандарту першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 053 Психологія, форми контролю та критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю оприлюднені на сайті та продубльовані в Google Classroom для здобувачів освіти. ЗВО безоплатно здійснює перевірку робіт на вміст плагіату через програму «Unicheck». Також, на кожній кафедрі є відповідальна людина за перевірку робіт на вміст плагіату та є можливість звертатися за допомогою до працівників бібліотек, які є кваліфіковані в цьому. Виявлені недоліки щодо даного питання є несуттєвими, враховуючи другий рік існування даної ОПП та ті перспективи, які ставить перед собою ЗВО.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Виконання нормативної частини ОК ОПП циклу професійної та практичної підготовки забезпечують 5 викладачів. Всі НПП мають наукові ступені, 2 – ступінь доктора наук. Констатуємо відповідність кваліфікації НПП ОК. Л. Сидорчук: ОК3: стажування «Methodology for interdisciplinary research in the social and behavioral sciences»; публікації («Розвиток теорії і практики проектування систем «людина – машина»; «Психічні процеси в діяльності людини-оператора та їх психологічні особливості»); ОК1: доктор наук; публікації («Концептуальні положення методики навчання соціально-екологічної безпеки життєдіяльності майбутніх учителів технологій», «Міждисциплінарна інтеграція як мета та ефективний засіб у професійній підготовці майбутніх вчителів технологій». О. Ковтун (сумісник) ОК2: публікації («Communication in civil aviation: Linguistic analysis for educational purposes» (Scopus); «Radiotelephony of Civil Aviation»: psycholinguistic aspect; керівник НДР «Концептуальні засади методики викладання іноземних мов студентам немовних спеціальностей»; С. Вишніченко (сумісник) ОК8: метод. рек. «Діагностика психічної дезадаптації серед співробітників органів внутрішніх справ»; публікація «Динаміка психічних та поведінкових розладів серед військовослужбовців Національної гвардії України; к. мед. н. («Психіатрія»). О. Петренко: ОК6: публікації («Possibilities of Using the On-Board Intelligent Voice Informing Systems in Complex Flight Situations», «Засади підготовки фахівців за напрямом «Психологія» з урахуванням потреб галузей, пов'язаних з експлуатацією складної техніки»; к. психол. н.; керівник НДР «Теоретико-методологічні засади оцінки та формування психологічних чинників командного потенціалу екіпажів рухомих об'єктів»; ОК5: публікації («Effects of coupling an operational philosophy and a corporate culture in a sociotechnical system», «Аналітико-інтуїтивні моделі психологічної сумісності в соціотехнічних системах»; керівник НДР «Психологічні аспекти алгоритмізації сумісної операторської діяльності в авіаційних ергатичних системах»; ОК4: курси підвищення кваліфікації «Розслідування та попередження авіаційних подій та інцидентів»; публікації («Психологічні аспекти новітніх підходів до забезпечення ефективності наземних екіпажів безпілотних літальних апаратів», «Інженерно-психологічні засоби захисту від зривів алгоритмізованої діяльності екіпажів повітряних суден з високим рівнем автоматизації». І. Зубіашвілі (сумісник) ОК7: публікації («Психологічні умови благополуччя персоналу організації», «Методологічні проблеми сучасної психосоматики»); к. психол. н., старший науковий співробітник лабораторії організаційної та соціальної психології Інституту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Під час онлайн інтерв'ювання було встановлено, що у випадках, коли кваліфікація НПП не відповідає змісту ОК, для реалізації освітнього процесу запрошуються фахівці з інших ЗВО та установ. Рекомендуємо зацентувати увагу на збільшенні кількості штатних НПП, які викладають на ОПП.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів проводиться у відповідності з Положенням про конкурсну комісію (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/polozhennya-pro-konkursnu-komisiyunau.html>) та Положенням про конкурс на посаду керівника структурного підрозділу <https://nau.edu.ua/site/variables/news/2020/Червень/ПОЛОЖЕННЯ%20про%20КОНКУРС.pdf>. а В НАУ розроблено та затверджено Порядок проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Національному авіаційному університеті

(<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/4/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA%2020%20%D0%BD%D0%Bo%20%D0%92%D0%A0.pdf>). Зазначеним документом чітко обумовлюються наступні засади процедури конкурсного відбору: відкритість, гласність, законність, рівність прав членів конкурсної комісії, колегіальність ухвалення рішень комісією, незалежність, об'єктивність та обґрунтованість таких рішень, неупереджене ставлення до кандидатів на посади науково-педагогічних працівників. Основні етапи конкурсу, визначені Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) у Національному авіаційному університеті, є наступними: оголошується конкурс і відповідне оголошення з усіма визначеними у ньому строками розміщується на сайті НАУ з доведенням до відома працівників та потенційних учасників конкурсу; далі у визначені строки зацікавлені потенційні претенденти на конкурсну посаду подають необхідні для цього документи, а з них до подальшої участі в конкурсі допускаються тільки ті, документи яких відповідають установленим вимогам; створена спеціальним наказом конкурсна комісія вивчає усі подані документи, проводить співбесіду з кожним претендентом особисто, на основі чого кожен член комісії приймає певне власне рішення; далі у визначений день здійснюється таємне особисте голосування і визначається спільне рішення. Особлива увага приділялася критеріям відповідності, пов'язаним з реальним професійним досвідом, в т.ч. досвідом практичної роботи на ділянках психології екстремальних і кризових ситуацій, діяльності в особливих умовах, а також психологічного забезпечення функціонування соціотехнічних систем. Онлайн інтерв'ювання фокус-груп керівництва НАУ, а також його академічного персоналу підтвердило дотримання усіх визначених процедур та етапів і, як підсумок, прозорість, неупередженість процедури конкурсного добору викладачів на відповідні посади.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Співпраця НАУ з роботодавцями є систематичною, послідовною та документально підтвердженою. Вона засвідчується низкою діючих угод із базами проходження практик: Центр психологічного консультування та психоаналізу «Mental Wellness», ДЗ госпіталь ветеранів війни «Лісова поляна», Служба у справах дітей, Товаристві з обмеженою відповідальністю «ОТП Факторинг Україна», ГО «Адаптаційний ресурсний центр «Барвінок», ТОВ «Прайм Конект», Адвокатське об'єднання «КАЛИТА, МАРКОВИЧ І ПАРТНЕРИ». За участі роботодавців було узгоджено тематику кваліфікаційних робіт та порядок проведення емпіричних досліджень на їх базі (вирішується індивідуально у кожному випадку); організовано для здобувачів у позанавчальний час ознайомчі відвідування організацій та підприємств з особливими умовами праці (Центральний аероклуб ТСО України ім. О.К.Антонова та ін.); обговорено зміст фахових компетентностей, програмних результатів навчання, зміст навчальних планів, а також проблематику навчальних дисциплін; проведено аудиторні заняття (гарантом надано й перспективний план залучення роботодавців до навчального процесу у 2021-2022 р.р.). Здобувачі вищої освіти в режимі онлайн-опитування підтвердили залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Виконання аудиторних годин нормативних і вибіркового ОК за даною ОПП забезпечується як науково-педагогічними працівниками НАУ, які відомими та знаними теоретиками у своїх галузях; з усім тим, упродовж останніх років усі вони пройшли спеціальні тренінги та інші сертифіковані заходи практичного спрямування, а тому можуть розглядатися не тільки як методологи, теоретики, а і як професіонали-практики з відповідними компетентностями. Саме тому, до викладання навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, а також навчальних дисциплін циклу вільного вибору студента, залучаються викладачі з великим практичним досвідом, який відповідає даній освітній програмі. Так, до викладання дисциплін «Психологія професійного ризику», «Теоретико-методологіч проблеми психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності», «Психологія особливих ситуацій експлуатації технічних систем» залучено кандидата психологічних наук, проф. кафедри управління професійною освітою Петренка О.В., за першою освітою інженера з експлуатації літальних апаратів, який має значний персональний досвід професійної діяльності в авіації, а також досвід військової служби, в т.ч. в апараті Міністерства оборони України в якості офіцера-психолога. До викладання дисциплін клініко-психологічного спрямування залучено кандидата медичних наук за спеціальністю 14.01.16 «Психіатрія» Вишниченка С.І., напрямок наукових досліджень та досвід практичної діяльності якого пов'язаний з профілактикою психічної дезадаптації у співробітників органів внутрішніх справ. З метою комплексного співробітництва НАУ із зацікавленими підприємствами, організаціями та установами – провідними роботодавцями, шляхом об'єднання інтелектуального потенціалу, наукових, матеріальних, фінансових, корпоративних та інших ресурсів партнерів в НАУ функціонує Рада роботодавців (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Rada-robotodavtsiv/2021_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%A0%D0%Bo%D0%B4%D1%83_%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%Bo%D0%B2%D1%86%D1%96%D0%B2.pdf).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток сучасного викладача - поліаспектний, складний, системний та неперервний процес. Як продемонстрував аналіз інформації, розміщеної на сайті НАУ, а також результати онлайн комунікації з керівництвом, зав. відділеннями, академічним персоналом НАУ, заклад належною мірою забезпечує та підтримує усебічний професійний розвиток викладачів. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників НАУ регламентується Положенням про підвищення кваліфікації (стажування) НПП НАУ, введеним в дію наказом №211/од від 27.04.2018 р. (https://nau.edu.ua/site/variables/news/2018/5/2_Положення%20про%20підв%20кваліф_акт.pdf). Підвищення кваліфікації відбувається як в зовнішніх закладах та установах, так і в НАУ, де в Навчально-науковому інституті неперервної освіти діє Центр підвищення кваліфікації (<https://ino.nau.edu.ua/vidnovleno-robotu-kursivpidvyschennya-kvalifikatsiyi-dlya-npp-nau/>). У випадках, коли доцільним з точки зору спрямованості наукової та викладацької роботи конкретного викладача є підвищення кваліфікації авіаційного спрямування, ця задача за потреби розв'язується також безпосередньо в НАУ. Наприклад проф.кафедри Петренко О.В. підвищував кваліфікацію на курсах інспекторів з безпеки польотів за напрямом «Розслідування та попередження авіаційних подій та інцидентів» за програмою Державної авіаційної адміністрації України (Свідоцтво СР № 201091). У випадках, коли підвищення кваліфікації має відбуватися у зовнішніх закладах та установах, це здійснюється на основі складеного плану, який узгоджується з навчально-методичним відділом, який здійснює заходи щодо організації підвищення кваліфікації (стажування). ЕГ ознайомила з електронними сканами документів про підвищення кваліфікації та/або стажування НПП за останні 5 років (скани надані на запит ЕГ). Під час фокус-групового опитування НПП з'ясовано, що викладачі, які залучені до ОПП, мають змогу підвищувати свою кваліфікацію та стажуватись як у ЗВО України, так і за її межами. Керівництво ЗВО сприяє професійному розвитку НПП, надаючи згоду на проходження стажування, укладаючи відповідні угоди з іншими ЗВО, організаціями та установами, в т. ч. зарубіжними, інформуючи НПП про можливості міжнародного стажування.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Базовим документом, який офіційно визначає основні правові засади стимулювання викладацької майстерності працівників НАУ, може розглядатися Положення про преміювання працівників (п.п. 1.2, 1.4, 2.1) (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/Pro%20oprem%D1%9byuvannya_28_11_2019.pdf). Крім того, в НАУ діє Положення про конкурс підручників, монографій, навчальних посібників (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/nauka/konkurs/books2019/Pologennya_pro_konkurs_pidruchnykiv_019.pdf), яке покликане стимулювати творчі здобутки науково-педагогічних працівників у підготовці видань, сприяючи розвитку викладацької майстерності; Положення про конкурс щодо впровадження інноваційних інформаційних комплексів (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/docsmenu/nauka/konkurs/books2019/Pologennya_pro_konkurs_pidruchnykiv_2019.pdf). Заохочення викладачів також здійснюється через нагородження почесною грамотою університету/факультету, нагрудним знаком університету, Листом подяки, оголошення подяки, занесення прізвища на Дошку пошани факультету/університету, преміювання. Опитування науково-педагогічних працівників показало, що серед викладачів, які працюють на ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» є премійовані та нагороджуються відзнаками та грамотами за сумлінну працю, вагомі професійні досягнення в професійній діяльності, активну участь в підготовці фахівців. З метою стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП у ЗВО, матеріального і морального стимулювання діяльності НПП, ЕГ рекомендує впровадити систему побудови індивідуального рейтингу викладачів.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Викладачі за даною ОПП мають вагомий досвід практичної діяльності. Гарантом на 2021-2022 н.р. розроблено план залучення до проведення окремих тем лекційних і практичних занять на ОПП практиків-професіоналів, представників роботодавців. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими та дозволяють забезпечити належний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОПП. У ЗВО існує дієва система морального та матеріального стимулювання професійного розвитку.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

З метою покращення якості освітнього процесу ЕГ рекомендує збільшити кількість штатних НПП, які викладають на ОПП. впровадити систему побудови індивідуального рейтингу викладачів. Процес стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП у ЗВО, матеріальне і моральне стимулювання їхньої діяльності набуде якіснішого характеру за умови впровадження системи побудови індивідуального рейтингу викладачів.

Рівень відповідності Критерію 6.

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Експертною групою з'ясовано, що ОПП та освітня діяльність за даним критерієм загалом відповідають вимогам: академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання; процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дозволяє забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми; гарантом розроблено перспективний план залучення роботодавців до навчального процесу у 2021-2022 н.р.; ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів й стимулює розвиток викладацької майстерності. Однак, ЕГ рекомендує удосконалити кадрове забезпечення ОПП за рахунок збільшення кількості штатних НПП, які викладають на ОПП та впровадити систему побудови індивідуального рейтингу викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Фінансово-економічна діяльність НАУ прозора та висвітлена на сайті закладу (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/finansova-zvitnist/>). НАУ має потужну матеріально-технічну базу (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/NAU_doc_nac_2019/NAU_mat_teh_zabezpech.pdf), яка налічує: 12 навчальних корпусів; окремих спортивний комплекс; бібліотеку з читальними залами; медичний центр; їдальню; буфети; актову залу; багато корпусів гуртожитків та учбовий ангар з реальною авіаційною технікою (12 одиниць), яка використовується у практичних заняттях для імітації польоту. Центр культури і мистецтв - це окреме приміщення у якому проводяться будь-які заходи. Навчальні корпуси відремонтовано, в них забезпечено комфортні умови навчання здобувачів, що підтверджується оглядом матеріально-технічної бази під час відеозустрічі та ознайомчими відео-фільмами, представленими закладом (<https://ino.nau.edu.ua/pro-institut/mediakontenti/>). Освітнє середовище вишу задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти за ОП. НАУ забезпечує безоплатний доступ здобувачів освіти до науково-технічної бібліотеки (<http://www.lib.nau.edu.ua/services/remote-services.aspx>), аудиторного фонду, мультимедійного і комп'ютерного обладнання, для досягнення цілей та програмних результатів ОПП. Приміщення для аудиторних занять оснащені мультимедійним обладнанням та комп'ютерними робочими місцями. Навчальний заклад підключений до мережі Інтернет, має розгалужену систему зони Wi-Fi. Студенти і викладачі користуються мережею безкоштовно. Створюються всі умови для життєдіяльності здобувачів в процесі навчання. Зазначено, що навчально-методичні матеріали представлені на сторінці кафедри (<https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnoyu-osvitoju/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>), але доступ до навчально-методичного забезпечення здобувачами освіти відбувається через окремих канал зв'язку (група в telegram та classroom.google.com). Під час резервної відеозустрічі було надано можливість перегляду у гугл-класах різноманітного матеріалу, що входить до складу навчально-методичного забезпечення, для досягнення цілей ОПП та програмних результатів навчання. Проректор з навчальної роботи Полухін Анатолій Васильович зазначив, що з цього року в НАУ починає впроваджуватися система Moodle.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Здобувачі вищої освіти та викладачі мають безоплатний доступ до інфраструктури та інформаційних ресурсів, можливість користуватися мережею Інтернет, отримувати медичну, юридичну, психологічну та соціальну допомогу. Фактів платного доступу учасників освітнього процесу до будь-яких інформаційних ресурсів та інфраструктури, необхідних для навчання, під час фокус-груп не виявлено. В університеті функціонує багато програм для безкоштовного особистого розвитку уасників освітнього процесу та НАУ-хабів (<http://aviator.nau.edu.ua/nau-hub/52-nau-hub-tseprostir-neformalnoi-osvity-v-nau>). На відеозустрічі фактів вимагання оплати за доступ до будь-яких ресурсів або послуг здобувачі не наводили.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Безпечність освітнього середовища НАУ для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти досягається завдяки роботі авіаційного медичного центру (<http://medcenter.nau.edu.ua>), проведенню інструктажів кураторів щодо норм техніки безпеки та правил поведінки, масових навчальних заходів цивільної оборони та пожежної безпеки, заходів щодо запобігання захворювань COVID-19. У структурі відділу по роботі зі студентами діє сектор психолого-педагогічної

роботи, працівники якої проводять бесіди, індивідуальні консультації та заходи по профілактиці психічного здоров'я та групових конфліктів, протидії торгівлі людьми та ін. На відеозустрічі здобувачі освіти зазначили, що не знають про існування такого відділу, тому що не потребують його допомоги (конфлікти не виникають), а представники студентського самоврядування наголосили, що не вистачає певного відділу для проведення бесід про етичні норми, про ставлення студентів один до одного, який контролював би дотримання маскового режиму в період карантинних обмежень. Наказ про провадження освітнього процесу в університеті у 2021-2022 н.р. (<https://nau.edu.ua/ua/news/2021/8/nakaz-pro-provadhennya-osvitnogo-protsesu-v-universiteti-u-2021-2022-navchalnomu-rotsi.html>) регулює освітній процес в сучасних умовах пандемії COVID-19.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти переважно здійснює відділ по роботі зі студентами (<https://nau.edu.ua/ua/menu/universitet/departments/viddil-gumanitarnogo-rozvitku-ta-soczialnix-komunikacij/>), діяльність якого регулюється відповідним положенням (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2017/11/Положення%20про%20ВпРС.pdf>). У складі відділу здійснює свою діяльність сектор психолого-педагогічної роботи (<https://nau.edu.ua/ua/menu/universitet/departments/viddil-gumanitarnogo-rozvitku-ta-soczialnix-komunikacij/czentr-psixologo-pedagogichnoi-roboti/>). На фокус-групі представник сектору (Юлія Ільїна) зазначила що за запитом здобувачів освіти або викладачів проводиться психодіагностична робота (наприклад, дослідження рівню адаптації першокурсників) психопрофілактичні, тренінгові заняття, індивідуальні консультації з особистих питань. Керівник відділу по роботі зі студентами (Світлана Тімкіна) наголошує на індивідуальній роботі з кожним здобувачем освіти з вирішення будь-яких питань. Здобувачі освіти про існування психолога в ЗВО не чули. За рішенням стипендіальної комісії університету, здобувачі освіти один раз на рік можуть отримувати матеріальну допомогу, або матеріальне заохочення (преміювання) (<https://nau.edu.ua/Порядок%20матер%20допомога%20СМЯ.pdf>) Інформація щодо навчального процесу (розклад занять та семестрового контролю за 2020-2021 н.р.) розміщено на стенді біля деканату (планується його розміщення на сайті Інституту (https://ino.nau.edu.ua/files/schedule/rozklad_peks101m_1s.pdf) та Університету). Також на сайті відсутній графік індивідуальних консультацій викладачів (сторінка знаходиться в розробці), але під час відеозустрічі здобувачі освіти та НПП наголосили, що викладачі консультують студентів за індивідуальним запитом у будь-який час особисто або через інші канали (телефон, відеоконференції).

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами створюються відповідно Концепції організації інклюзивного навчання (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/10_03_2020/Koncepcija_in-cluzija_14_02_2020.pdf). На сайті НАУ розміщена інформація про заходи забезпечення інклюзивної освіти (<https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/inklyuzivna-osvita/>) Підтверджує цю концепцію Акт огляду та оцінки стану комплексу будівель на території НАУ на відповідність вимогам «ІНКЛЮЗИВНІСТЬ БУДІВЕЛЬ І СПОРУД» для безбар'єрного простору маломобільних груп населення (<https://nau.edu.ua/site/variables/news/2021/2/%D0%90%D0%9A%D0%A2%D0%9E%D0%93%D0%9B%D0%AF%D0%94%D0%A3%20%D0%A2%D0%90%20%D0%9E%D0%A6%D0%86%D0%9D%D0%9A%D0%98%20%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%A3%20%D0%9A%D0%9E%D0%9C%D0%9F%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%A3%20%D0%91%D0%A3%D0%94%D0%86%D0%92%D0%95%D0%9B%D0%AC.pdf>), цей акт надав начальник експлуатаційно-технічного відділу НАУ, який є фахівцем з питань технічного обстеження будівель та споруд (посвідчення; додаток до посвідчення) ([https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/12/Посвідчення%20та%20додаток%20\(1\).pdf](https://nau.edu.ua/site/variables/news/2019/12/Посвідчення%20та%20додаток%20(1).pdf)). На даній ОП особи з особливими освітніми потребами не навчаються, але заклад повністю готовий надавати освітні послуги для такої категорії здобувачів освіти.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Питання запобігання та протидії булінгу, мобінгу, кібербулінгу, харасменту в НАУ регулює: Антикорупційна програма НАУ, схвалена Вченою радою; відповідне положення (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/10_03_2020/Pologennja_bulnng_14.02.2020.pdf), на основі якої працює Комісія з правопорушень НАУ, до складу якої обов'язково входять представники студентського самоврядування (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/pologennya/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%9A%D0%9F%D0%9F.PDF); Рада з гуманітарних питань НАУ (https://nau.edu.ua/site/variables/docs/pologennya/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82_%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%9A%D0%9F%D0%9F.PDF).

Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B6%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F_%Do%BF%D1%80%Do%BE_%D1%80%Do%B0%Do%B4%D1%83_%Do%B7_%Do%B3%D1%83%Do%BC_%Do%BF%Do%B8%D1%82.PDF); та відділ з питань запобігання та виявлення корупції. На сайті закладу та на кафедрах існують "скриньки довіри", де здобувачі освіти можуть анонімно залишити повідомлення (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/skrinka-doviri.html>). В аналізі результатів анкетування здобувачів вищої освіти (вересень 2021 н.р.) зазначено, що випадків булінгу, сексуальних домагань, насилля зі сторони викладачів та одногрупників, корупції, хабарництва, некоректного оцінювання знань зі сторони викладачів не було (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/rezultati_monitoringu/%Do%AF%Do%BA%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D1%80%Do%B5%Do%B0%Do%BB%D1%96%Do%B7%Do%B0%D1%86%D1%96%D1%97%20%Do%B%D1%81%Do%B2%D1%96%D1%82%Do%BD%D1%8C%Do%BE-%Do%BF%D1%80%Do%BE%D1%84%Do%B5%D1%81%D1%96%Do%B9%Do%BD%Do%BE%D1%97%20%Do%BF%D1%80%Do%BE%Do%B3%D1%80%Do%B0%Do%BC%Do%B8%20%Do%9F%D1%81%Do%B8%D1%85%Do%BE%Do%BB%Do%BE%Do%B3%D1%96%D1%8F%20%Do%B5%Do%BA%D1%81%D1%82%D1%80%Do%B5%Do%BC%Do%B0%Do%BB%D1%8C%Do%BD%Do%B8%D1%85%20%D1%96%20%Do%BA%D1%80%Do%B8%Do%B7%Do%BE%Do%B2%Do%B8%D1%85%20%D1%81%Do%B8%D1%82%D1%83%Do%B0%D1%86%D1%96%Do%B9%20%BB.pdf). Серед обов'язкових ОК циклу професійної підготовки є навчальна дисципліна "Теорія і практика управління конфліктами у професійному середовищі", в рамках якої здобувачі освіти знайомляться з політикою і процедурою вирішення конфліктних ситуацій. На відеозустрічі здобувачі освіти та НПП підтвердили, що не володіють інструкціями вирішення конфліктів і не знають, до кого звертатися, бо таких ситуацій не виникало. Усі питання вирішує завідувач кафедри.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Фінансування НАУ є прозорим та здійснюється на належному рівні. Університет має достатню кількість матеріальних ресурсів, які постійно оновлюються та підтримуються у належному стані. Забезпечується безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та всіх ресурсів. НАУ опікується створенням умов для оптимальної життєдіяльності здобувачів вищої освіти за ОПП. В закладі діє система забезпечення умов безпечного освітнього середовища. Університет готовий надавати освітні послуги особам з особливими освітніми потребами.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Низький рівень обізнаності здобувачів освіти про роботу відділів та секторів університету. Відсутність нормативних документів з чітко прописаними правилами та інструкціями щодо вирішення конфліктних ситуацій. Недостатньо уваги приділяється популяризації академічної доброчесності та соціальної взаємодії студентів. ЕР рекомендує: популяризувати функціональність відділу по роботі зі студентами та сектору психолого-педагогічної роботи серед здобувачів освіти; включити до плану роботи вказаного відділу заходи популяризації академічної доброчесності серед здобувачів освіти; розробити чітку інструкцію вирішення конфліктних ситуацій в освітньому просторі; продовжити впровадження системи Moodle в освітній процес на даній ОПП.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

У наявності закладу вищої освіти є фінансові, матеріально-технічні та навчально-методичні ресурси для забезпечення ОПП, до яких НАУ надає безоплатний доступ для всіх учасників освітнього процесу за аналізованою ОПП. У закладі створено освітнє середовище, яке задовольняє потреби та інтереси здобувачів вищої освіти за ОПП. Створені всі умови для попередження та вирішення будь-яких конфліктних ситуацій, але про існування багатьох внутрішньо-університетських відділів здобувачі не знають, тому ЕГ наголошує на популяризації їхньої роботи для підвищення обізнаності учасників освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

В університеті запроваджено процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, що регламентуються Положенням про ОПП https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/14_05_2020/2020_05_12_Pologenja_pro_osvitni_programi_NAU_end2.pdf. Перегляд освітньої програми здійснюється щорічно і перегляд даної програми відбувався останній раз 29.04.2021 р., наказом ректора №246/од. і повторно буде відбуватися у січні 2022 року за словами начальника навчально-методичного відділу - Голубничого Олексія Георгійовича після проходження акредитації ОПП. Моніторинг та перегляд освітньої програми здійснюється проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися: науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти, студентське самоврядування, стейкхолдери. Моніторинг здійснюється через: проведення загальноуніверситетського опитування, отримання зворотного зв'язку викладачами у здобувачів вищої освіти під час пар, через скриньку довіри, тощо. Обговорення щодо оновлення ОПП відбувається на розширеному засіданні кафедри за участю НПП, здобувачів вищої освіти, студентського самоврядування та стейкхолдерів.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Для залучення здобувачів до перегляду ОП створено наступні можливості: участь в анонімного онлайн-опитуванні <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesijnih-program/>; безпосередній комунікації з викладачами та кураторами; через студентське самоврядування, яке долучається до участі у Вчених радах, обговоренні загальноуніверситетського опитування (за словами начальника відділу моніторингу якості вищої освіти - Гізуна Андрія Івановича, він залучає голову студ.ради до обговорення питань опитувальника та долучає до поширення опитування через канали зв'язку ОСС в телеграм-каналах); розширені засідання кафедри, на яких обговорюють ОП (запит документів №1 «Залучення стейкхолдерів до організації та реалізації ОПП, моніторингу і оновлення ОПП»). На зустрічі здобувачі освіти, які були присутні не були присутні на обговореннях ОП, проте вони підтвердили дані можливості внесення пропозиції щодо покращення ОП. Крім того, представники студентського самоврядування, також підтвердили, що попередні колективи студ.самоврядування долучались до обговорення ОП, а новообраний склад планує долучитися до обговорення у січні місяці. Завідуюча кафедри Сидорчук Людмила Андріївна зазначила, що при попередньому обговоренні ОП на засіданні кафедри здобувачі освіти внесли побажання, щодо об'єднання ОК «Клінічна психологія» та «Психосоматика» і це врахували у програмі 2021 року; за побажанням здобувачів освіти був змінений і методичний день. Також, здобувачі освіти зазначили, що їх пропозиції щодо змісту ОП були враховані, так Дмитро Амбарцумян засвідчив, що при проходженні теми присвяченій ПТСР їх побажання щодо збільшення розгляду практичних кейсів були враховані; Фоменко Ірина зазначила, що під час вивчення дисципліни «Психосоматика» були враховані їх побажання, щодо практики з медитації, які вони можуть використовувати у власній практиці.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Виходячи зі спілкування зі стейкхолдерами було встановлено, що до обговорення ОПП вони частіше за все долучаються під час особистої комунікації (при зустрічі або телефоном) з гарантом. Також, вони зазначили, що програму ОПП їм надсилають для ознайомлення особисто. Враховуючи, що дана ОПП діє лише другий рік, на даний момент, на сайті відсутня узагальнена інформація щодо врахування побажань стейкхолдерів, одночасно з тим ЕГ пересвідчилося при зустрічі у наявності комунікації між гарантом та стейкхолдерами, щодо обговорення змісту ОПП та його покращення. В рамках реалізації даної ОПП відбувається співпраця з наступними стейкхолдерами: Мирончук Марія Олександрівна – HR бізнес-партнер SkyUp AirLines; Давиденко Іванна Валеріївна – психолог відділу психологічного забезпечення Головного управління ДСНС України в м. Києві; Сороченко Дмитро Михайлович – директор з управління персоналом ТОВ «Оператор газотранспортної системи України»; Вонізіна Ксенія Борисівна – головний лікар ДЗ Госпіталь ветеранів «Лісова поляна» МОЗ України; Волчецький Ігор Альфредович – заступник керівника ГО Адаптаційно-ресурсний центр «Барвінок». Дані бази практик обумовлені як дисциплінами, які вивчаються здобувачами вищої освіти так і самою специфікою даної спеціальності, адже головна орієнтація майбутніх фахівців даної ОПП не на «постраждалих» від кризових ситуацій, а на персонал, який працює в таких ситуаціях (авіаційного та технічного зокрема).

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

На сьогоднішній день за даною ОПП відчутні випускники-магістранти, проте ЗВО має досвід у збиранні інформації щодо кар'єрного шляху випускників та їх залучення до освітнього процесу. Зокрема проректор з гуманітарної політики та інновацій Тімкіна Світлана Юріївна зазначила, що у ЗВО є сторінка у фейсбуці для збору контактів випускників, а гарант Петренко Олександр Віталійович розповів, що існує практика влаштування зустрічей випускників, збору даних через соціальні мережі для відслідковування їх кар'єрного шляху та долучення випускників уже як практиків до освітнього процесу як роботодавців або як запрошених гостей на пари.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

У ЗВО існує внутрішня культура забезпечення якості освіти, яка реалізується різними учасниками освітнього процесу, зокрема: моніторинги забезпечуються відділом моніторингу якості вищої освіти, навчальним відділом, навчально-методичним відділом, кафедрою, представниками робочої групи; Рада з якості НАУ координує діяльність підрозділів університету щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності. Згідно звіту самооцінювання, на ОПП у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час реалізації ОПП «Психологія екстремальних і кризових ситуацій» починаючи з вересня 2020 р істотні недоліки в реалізації ОП та її змісті виявлені не були. Одночасно з цим, були внесені зміни у перелік фахових компетентностей, програмних результатів навчання, а також у структуру компонентів освітньої програми (ФК11, ФК12; ПР12, ПР13, ПР14). Було також усунуто деяке дублювання компетентностей. Було введено нові дисципліни циклу професійної підготовки: «Теоретико-методологічні засади психологічного супроводу ризиконебезпечної діяльності», «Психологія професійного ризику», «Психологія кризового менеджменту та організації праці в надзвичайних ситуаціях». При цьому було вилучено дисципліни «Екстремальна психологія», «Кризова психологія», «Сучасні теорії психологічного консультування та корекції». Також були внесені зміни у назви дисциплін: «Теорія і практика управління конфліктами в професійному середовищі» замість «Психологія і теорія посередництва в конфлікті» та інші.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

ЗВО проходить другу акредитацію і за словами проректора з навчальної роботи Полухіна Анатолія Васильовича перша акредитація пройшла успішна і суттєвих зауважень не було.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

У ЗВО існує внутрішня культура забезпечення якості освіти, яка реалізується різними учасниками освітнього процесу, зокрема: моніторинги забезпечуються відділом моніторингу якості вищої освіти, навчальним відділом, навчально-методичним відділом, кафедрою, представниками робочої групи; Рада з якості НАУ координує діяльність підрозділів університету щодо забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності. «Положення про Раду з якості Національного авіаційного університету (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/Systema_QA/Documentacija_QA/2021/2021_Pоложення%20про%20Раду%20з%20якості.pdf). Під час акредитації члени експертної групи мали змогу переконатися в тому, що ЗВО всебічно сприяє підвищенню культури якості освіти, враховуючи, що це друга акредитація, яка відбувається в ЗВО, вони розуміють важливість залучення здобувачів освіти, стейкхолдерів до покращення ОП. За словами начальника відділу моніторингу якості вищої освіти Гізуна Андрія Івановича, в ЗВО постійно відбуваються внутрішні навчання для НПП по проведенню занять в дистанційному режимі, розробляються методичні рекомендації для робочих програм та інше.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В ЗВО існує чітка система моніторингу, перегляду та внесення змін до освітньої програми, за даною ОП системно відбувається її перегляд та покращення до якого долучають здобувачів освіти та роботодавців. Існує цілісна система сприяння якості освіти в університеті, яка охоплює усіх його учасників.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендуємо посилити залучення здобувачів освіти, студентське самоврядування та стейкхолдерів до обговорення ОПП разом саме під час розширених засідань кафедри та робочих груп ОПП. Пропонуємо створити та оприлюднювати узагальнену інформацію по внесеним змінам до ОПП із рекомендацій роботодавців, як приклад ефективної взаємодії.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

В університеті існує чітка система моніторингу, перегляду та внесення змін до ОПП. ЗВО вчасно та систематично здійснює моніторинг, перегляд та вносить зміни до даної ОПП. До процесу оновлення ОПП долучаються НПП, здобувачі освіти та стейкхолдери. Пропозиції здобувачів освіти враховуються при оновленні ОПП, хоча й потребує систематичного розширеного обговорення та декларуванню в протоколах засідань кафедри. Виявлені недоліки не є суттєвими, тому даний критерій відповідає рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Національний авіаційний університет у сфері регулювання прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу керується наступними документами: Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими і є у вільному доступі: Статутом (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pro-universitet/statutuniversitetu.html>); Правилами внутрішнього трудового розпорядку НАУ, затвердженими на конференції трудового колективу університету (<https://nau.edu.ua/ua/menu/un%D1%96versitet/pravila-vnutrishnogo-rozporyadku.html>); Положенням про організацію освітнього процесу в НАУ (<https://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/kreditno-modulnaSторінка 20 sistema/>) та про систему забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності НАУ (https://nau.edu.ua/download/Quality%20Assurance_ukr/NAU_doc_nac_2019/Pologennja_p). Дана інформація розміщена у публічному доступі на сайті університету. На зустрічах з академічним персоналом, здобувачами вищої освіти, представниками допоміжних структурних підрозділів ЕГ з'ясовано, що вони мають доступ до даних документів.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

З метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів) на офіційному сайті університету розміщені у вільному доступі програма ОПП для громадського обговорення <https://nau.edu.ua/ua/menu/quality/proekti/proekti-osvitno-profesijnih-program/proekti-osvitno-profesijnih-program-2021.html>, ЗВО вчасно оприлюднює програму ОПП та розміщує у публічному доступі відгуки стейкхолдерів, одночасно з тим, відсутній сам проект ОПП та рекомендації щодо покращення ОПП. На зустрічі зі стейкхолдерами нами було встановлено, що враховуючи їх завантаженість та щільний графік роботи, обговорення ОП частіше відбувається при особистій зустрічі з гарантом, де вони надають власні побажання щодо покращення ОПП (гарант ОПП у свою чергу також це підтвердив).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На сайті ЗВО розміщена повна інформація про ОП <https://ino.nau.edu.ua/kafedri/upravlinnya-profesijnoyu-osvitoju/osvitno-profesijni-programi/psychologiya-ekstremelnyh-i-kryzovyh-sytuatsij/>. На зустрічі зі стейкхолдерами та здобувачами освіти було також встановлено, що стейкхолдерам цю програму ОП дублюють на пошту, а здобувачам освіти в їх кабінети в google-class.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

У ЗВО визначено чіткі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, інформація щодо яких знаходиться у вільному доступі. На сайті оприлюднена програма ОП 2020 та 2021 років, а також відгуки стейкхолдерів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Замість проєктів ОПП розміщені на сайті програми ОПП, рекомендуємо розмістити документи проєктів, хоча на нашу думку цей факт не є критичним.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими, послідовно дотримуються під час реалізації ОПП і є у вільному доступі. ЗВО оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму. Виявлені недоліки не є критичними.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Паламарчук Ольга Миколаївна

Члени експертної групи

Шукалова Ольга Сергіївна

Данілова Дар`я Едуардівна